

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ യുദ്ധകാണ്ഡേ

॥ ത്രിചത്യാരിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ത്രിചത്യാരിംശഃ സർഗഃ ||

ദ്വന്ദ്വയുദ്ധേ വാനരൈ രക്ഷസാം പരാജയഃ

യുധ്യതാം തു തതസ്തേഷാം
വാനരാണാം മഹാത്മനാം |
രക്ഷസാം സംബഭൂവാഥ
ബലരോഷഃ സുഭാരൂണഃ ||6.43.1 ||

തേ ഹയൈഃ കാഞ്ചനാപീഡൈ -
ർഗജൈശ്ചാഗ്നിശിവോപമൈഃ |
രഥൈശ്ചാദിത്യസങ്കാശൈഃ
കവചൈശ്ച മനോരമൈഃ ||6.43.2 ||

നിർയയൂ രാക്ഷസാ വീരാ
നാദയന്തോ ദിശോ ദശ |
രാക്ഷസാ ഭീമകർമാണോ
രാവണസ്യ ജയൈഷിണഃ ||6.43.3 ||

വാനരാണാമപി ചമു -
ർബൃഹതീ ജയമിച്ഛതാം |
അഭ്യധാവത താം സേനാം
രക്ഷസാം ഘോരകർമണാം ||6.43.4 ||

ഏതസ്മിന്നന്തരേ തേഷാ -
 മന്യോന്യമഭിധാവതാം |
 രക്ഷസാം വാനരാണാം ച
 ദ്വന്ദ്വയുദ്ധമവർതത || 6.43.5 ||

അംഗദേനേന്ദ്രജിത്സാർധം
 വാലിപുത്രേണ രാക്ഷസഃ |
 അയുധ്യത മഹാതേജാ -
 സ്തൂർയംബകേണ യമാന്ധകഃ || 6.43.6 ||

പ്രജംഘേന ച സമ്പാതി -
 ര്നിത്യം ദുർധർഷണോ രണേ |
 ജംബുമാലിനമാരണ്യോ
 ഹനുമാനപി വാനരഃ || 6.43.7 ||

സംഗതസ്തു മഹാക്രോധോ
 രാക്ഷസോ രാവണാനുജഃ |
 സമരേ തീക്ഷ്ണവേഗേന
 ശത്രുഘ്നേന വിഭീഷണഃ || 6.43.8 ||

തപനേന ഗജഃ സാർധം
 രാക്ഷസേന മഹാബലഃ |
 നികുന്ദേന മഹാതേജാ
 നീലോപി സമയുധ്യത || 6.43.9 ||

വാനരേന്ദ്രസ്തു സുഗ്രീവഃ
 പ്രഘസേന സുസംഗതഃ |
 സംഗതഃ സമരേ ശ്രീമാൻ
 വിരൂപാക്ഷേണ ലക്ഷ്മണഃ || 6.43.10 ||

അഗ്നികേതുഃ സുദുർധർഷോ
 രശ്മികേതുശ്ച രാക്ഷസഃ |
 സുപ്തേഷോ യജ്ഞകോപശ്ച
 രാമേണ സഹ സംഗതാഃ || 6.43.11 ||

വജ്രമുഷ്ടിശ്ച മൈന്ദേന
 ദ്വിവിദേനാശനിപ്രഭഃ |
 രാക്ഷസാഭ്യാം സുഘോരാഭ്യാം
 കപിമുഖ്യൗ സമാഗതൗ || 6.43.12 ||

വീരഃ പ്രതപനോ ഘോരോ
 രാക്ഷസോ രണദുർധരഃ |
 സമരേ തീക്ഷ്ണവേഗേന
 നലേന സമയുധ്യത || 6.43.13 ||

ധർമസ്യ പുത്രോ ബലവാൻ
 സുഷേണ ഇതി വിശ്രുതഃ |
 സ വിദ്യുൻമാലിനാ സാർധ -
 മയുധ്യത മഹാകപിഃ || 6.43.14 ||

വാനരാശ്ചാപരേ ഘോരാ
 രാക്ഷസൈരപരൈഃ സഹ |
 ദ്വന്ദ്വം സമീയുഃ സഹസാ
 യുദ്ധ്യാ ച ബഹുഭിഃ സഹ || 6.43.15 ||

തത്രാസീത് സുമഹദ് യുദ്ധം
 തുമുലം രോമഹർഷണം |
 രക്ഷസാം വാനരാണാം ച
 വീരാണാം ജയമിച്ഛതാം || 6.43.16 ||

ഹരിരാക്ഷസദേഹഭ്യഃ
 പ്രഭൃതാഃ കേശശാദ്വലാഃ |
 ശരീരസംഘാടവഹാഃ
 പ്രസൂസ്രുഃ ശോണിതാപഗാഃ || 6.43.17 ||

ആജഘാനേന്ദ്രജിത് ക്രുദ്ധോ
 വഭ്രജ്ജനേവ ശതക്രതുഃ |
 അംഗദം ഗദയാ വീരം
 ശത്രുസൈന്യവിദാരണം || 6.43.18 ||

തസ്യ കാഞ്ചനചിത്രാംഗം
 രഥം സാശ്വം സസാരമിം |
 ജഘാന ഗദയാ ശ്രീമാ -
 നംഗദോ വേഗവാൻ ഹരിഃ || 6.43.19 ||

സമ്പാതിസ്തു പ്രജംഘേന
 ത്രിഭിർബാണൈഃ സമാഹതഃ |
 നിജഘാനാശ്വകർണേന
 പ്രജംഘം രണമൂർധനി || 6.43.20 ||

ജംബുമാലീ രഥസ്ഥസ്തു
 രഥശക്ത്യാ മഹാബലഃ |
 ബിഭേദ സമരേ ക്രുദ്ധോ
 ഹനുമന്തം സ്തനാന്തരേ || 6.43.21 ||

തസ്യ തം രഥമാസ്ഥായ
 ഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ |
 പ്രമമാഥ തലേനാശു
 സഹ തേനൈവ രക്ഷസാ || 6.43.22 ||

നദൻ പ്രതപനോ ഘോരോ
 നലം സോദ്യന്യുധാവത |
 നലഃ പ്രതപനസ്യാശു
 പാതയാമാസ ചക്ഷുഷീ || 6.43.23 ||

ദിനഗാത്രഃ ശരൈസ്തീക്ഷ്ണൈഃ
 ക്ഷിപ്രഹസ്തേന രക്ഷസാ |
 ഗ്രസന്തമിവ സൈന്യാനി
 പ്രഘസം വാനരാധിപഃ || 6.43.24 ||

സുഗ്രീവഃ സപ്തപർണേന
 നിജഘാന ജവേന ച |
 പ്രപീഡ്യ ശരവർഷേണ
 രാക്ഷസം ഭീമദർശനം || 6.43.25 ||

നിജഘാന വിരുപാക്ഷം
 ശരേണൈകേന ലക്ഷ്മണഃ |
 അഗ്നികേതുശ്ച ദുർധർഷോ
 രശ്മികേതുശ്ച രാക്ഷസഃ |
 സുപ്തഘോഷോ യജ്ഞകോപശ്ച
 രാമം നിർബിഭിദുഃ ശരൈഃ || 6.43.26 ||

തേഷാം ചതുർണാം രാമസ്തു
 ശിരാംസി സമരേ ശരൈഃ |
 ക്രുദ്ധശ്ചതുർഭിശ്ചിച്ഛേദ
 ഘോരൈരഗ്നിശിവോപമൈഃ || 6.43.27 ||

വജ്രമുഷ്ടിസ്തു മൈന്ദേന
 മുഷ്ടിനാ നിഹതോ രണേ |

പപാത സരഥഃ സാശ്വഃ

പുരാട്ട ഇവ ഭൂതലേ || 6.43.28 ||

നികുന്ദന്യൂ രണേ നീലം

നീലാഞ്ജനചയപ്രഭം |

നിർബിഭേദ ശരൈസ്തീക്ഷ്ണൈഃ

കരൈർമേഘമിവാംശുമാൻ || 6.43.29 ||

പുനഃ ശരശതേനാഥ

ക്ഷിപ്രഹന്യോ നിശാചരഃ |

ബിഭേദ സമരേ നീലം

നികുന്ദഃ പ്രജഹാസ ച || 6.43.30 ||

തസ്യൈവ രഥചക്രേണ

നീലോ വിഷ്ണുരിവാഹവേ |

ശിരശ്ചിച്ഛേദ സമരേ

നികുന്ദസ്യ ച സാരഥേഃ || 6.43.31 ||

വജ്രാശനിസമസ്തർശോ

ദ്വിവിഭോപ്യശനിപ്രഭം |

ജഘാന ഗിരിശൃംഗേണ

മിഷതാം സർവരക്ഷസാം || 6.43.32 ||

ദ്വിവിദം വാനരേന്ദ്രം തു

ദ്രുമയോധിനമാഹവേ |

ശരൈരശനിസങ്കാശൈഃ

സ വിവ്യാധാശനിപ്രഭഃ || 6.43.33 ||

സ ശരൈരഭിവിദ്ധാംഗോ

ദ്വിവിദഃ ക്രോധമൂർച്ഛിതഃ |

സാലേന സരഥം സാശ്വം
നിജഘാനാശനിപ്രഭം || 6.43.34 ||

വിദ്യുൻമാലീ രഥസ്ഥസ്തു
ശരൈഃ കാഞ്ചനഭൂഷണൈഃ |
സുഷേണം താഡയാമാസ
നനാദ ച മുഹൂർമുഹൂഃ || 6.43.35 ||

തം രഥസ്ഥമഥോ ദൃഷ്ട്വാ
സുഷേണോ വാനരോത്തമഃ |
ഗിരിശൃംഗേണ മഹതാ
രഥമാശു ന്യപാതയത് || 6.43.36 ||

ലഘവേന തു സംയുക്തോ
വിദ്യുൻമാലീ നിശാചരഃ |
അപക്രമ്യ രഥാത് തൂർണം
ഗദാപാണിഃ ക്ഷിതൗ സ്ഥിതഃ || 6.43.37 ||

തതഃ ക്രോധസമാവിഷ്ടഃ
സുഷേണോ ഹരിപുംഗവഃ |
ശിലാം സുമഹതീം ഗൃഹ്യ
നിശാചരമഭിദ്രവത് || 6.43.38 ||

തമാപതന്തം ഗദയാ
വിദ്യുൻമാലീ നിശാചരഃ |
വക്ഷസ്യഭിജഘാനാശു
സുഷേണം ഹരിപുംഗവം || 6.43.39 ||

ഗദാപ്രഹാരം തം ഘോര -
മചിന്ത്യ പ്ലവഗോത്തമഃ |

താം തൃഷ്ണീം പാതയാമാസ
തസ്യോരസി മഹാമൃധേ || 6.43.40 ||

ശിലാപ്രഹാരാഭിഹതോ
വിദ്യുൻമാലീ നിശാചരഃ |
നിഷ്ഠിഷ്ടഹൃദയോ ഭൂമൗ
ഗതാസുർനിപപാത ഹ || 6.43.41 ||

ഏവം തൈർവാനരൈഃ ശൂരൈഃ
ശൂരാന്യേ രജനീചരഃ |
ദ്വന്ദ്വേ വിമഥിതാസ്തത്ര
ദൈത്യാ ഇവ ദിവൗകസൈഃ || 6.43.42 ||

ഭൽലൈശ്ചാൻയൈർഗദാഭിശ്ച
ശക്തിതോമരസായകൈഃ |
അപവിദ്വൈശ്ചാപി രഥൈ -
സ്തഥാ സാംഗ്രാമികൈർഹയൈഃ || 6.43.43 ||

നിഹതൈഃ കുഞ്ജരൈർമതൈ -
സ്തഥാ വാനരരാക്ഷസൈഃ |
ചക്രാക്ഷയുഗദണ്ഡൈശ്ച
ഭഗൈർധരണിസംശ്രിതൈഃ || 6.43.44 ||

ബഭൂവായോധനം ഘോരം
ഗോമായുഗണസേവിതം |
കബന്ധാനി സമുത്പേതു -
ർദിക്ഷു വാനരരാക്ഷസാം |
വിമർദേ തുമുലേ തസ്മിൻ
ദേവാസുരരണോപമേ || 6.43.45 ||

നിഹൻയമാനാ ഹരിപുംഗവൈസ്സദാ
നിശാചരാഃ ശോണിതഗന്ധമൂർച്ഛിതാഃ |
പുനഃ സുയുദ്ധം തരസാ സമാശ്രിതാ
ദിവാകരസ്യാസ്തമയാദികാക്ഷിണഃ || 6.43.46 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
യുദ്ധകാണ്ഡേ ത്രിചത്യാരിംശഃ സർഗഃ ||